

УДК 340. 316

DOI: 10.15587/2523-4153.2018.153485

ЗАКОНОДАВЧІ ДЕФІНІЦІЇ БЕЗПЕКИ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

© Д. О. Тихомиров

У статті розглянуто загальнотеоретичні характеристики законодавчих дефініцій безпеки в контексті виділення їх загальних і спеціальних ознак. Загальні ознаки притаманні всім дефініціям, правовим дефініціям і законодавчим дефініціям безпеки зокрема. Спеціальні ознаки відрізняють їх від інших законодавчих дефініцій і побудовані, переважно, класичним чином по родо-видовому принципу.

До загальних ознак законодавчих дефініцій безпеки відносяться: правова природа, інтелектуальна спрямованість, зв'язок з іншими нормативно-правовими приписами, виділення і формулювання ознак явища, наукова обґрунтованість, опосередкована форма їх реалізації тощо. Спеціальні ознаки поділяються на родові (стан, міра, відсутність, характеристика, властивість, захист, здатність, кордону, процес, діяльність, відповідність) та видові (будь-який ризик, неприпустимий ризик, граничний ризик, загрози, галузь цивільної авіації, повітряний транспорт, радіаційне вплив, норми, правила, стандарти, інтереси людини і громадянина, суспільства і держави, інформація, державний суверенітет, територіальна цілісність, демократичний конституційний лад, лікарські засоби, радіаційно-ядерні об'єкти і навколишнє середовище, вплив на працівників, персонал).

Вказується на доцільність формулювання тієї чи іншої законодавчої дефініції безпеки, що полягає в необхідності з'ясувати в якому значенні використовується термін безпеки в нормативно-правовому документі: загальноповсякденному; спеціальному - притаманному певній галузі спеціальних знань; спеціально юридичному. Визначено вимоги до законодавчих дефініцій безпеки, зокрема вони повинні: містити основні (загальні і відмінні) ознаки явищ або процесів, що формулюються; бути обґрунтованими і доцільними, спрямованими на досягнення цілей, передбачених нормами права, адекватними як для соціальної дійсності, так і для вимог законодавчої техніки, спрямованими на задоволення потреб юридичної практики

Ключові слова: правові дефініції, легальні дефініції, види легальних дефініцій, законодавча дефініція «безпека»

1. Вступ

Одним із напрямів подальшого удосконалення вітчизняної правової системи є забезпечення правової визначеності. «Із конституційних принципів рівності і справедливості випливає вимога визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі» [1].

Ця правова позиція Конституційного Суду України корелює Міжінституційній угоді між Європейським парламентом, Радою ЄС та Комісією ЄС щодо загальних настанов, спрямованих на забезпечення якості проектування законодавства Співтовариства від 22 грудня 1998 року (1999/С 73/01), в якій зазначається, що «ясне, просте та чітке проектування законодавчих актів Співтовариств є необхідним, оскільки такі акти мають бути прозорими та зрозумілими для громадськості та учасників економічних відносин [2].

Причому «термінологія, що використовується в певному акті, має бути стійкою, єдиною як в межах такого акту, так і в усьому масиві вже чинних актів, особливо тих, що стосуються однієї сфери регулювання. Ідентичні поняття мають бути виражені однаковими термінами, наскільки це можливо, без відхилення від їх значення у звичайній, юридичній чи технічній

мові. Відповідно до пункту 14 Міжінституційної угоди, якщо терміни, що використовуються в акті не є однозначними, вони мають бути визначені разом в одній статті на початку нормативного акту» [3].

Зростання значення нормативно-правових вищезначень зумовлена й тим, що вони спрямовані на одноманітне тлумачення норм права, що сформульовані в одному або декількох нормативно-правових актах, в процесах правотворчості, правозастосування та правореалізації, сприяють усуненню дублювань, прогалин та колізій у законодавстві, забезпечують системні зв'язки нормативно-правових приписів, використовуються при уніфікації законодавства, створенні модельних нормативно-правових актів, пов'язані з удосконаленням юридичної техніки тощо. Нормативно-правові дефініції набувають нового значення в умовах інтеграції України в міжнародний і європейський правовий простір, зокрема, адаптації вітчизняного законодавства до правової системи ЄС, використанні зарубіжного правового досвіду.

Зазначене вище відноситься й до законодавчих дефініцій «безпеки», які, з одного боку, мають всі загальні ознаки нормативно-правових дефініцій, а з другого – відрізняються від інших таких дефініцій своїм змістовним наповненням зумовленим їх обсягом як предметом правового регулювання, а тому закріплені в різних нормативно-правових документах. Так,

законодавчі дефініції безпеки сформульовано в 20 Законах України та більш ніж 50 підзаконних нормативно-правових актах (59), а також двох директивах Європейського Парламенту і Ради ЄС та 4 міждержавних угодах між Україною та іншими державами.

2. Літературний огляд

В загальнотеоретичному аспекті власно законодавчі дефініції безпеки в єдності їх загальних та спеціальних ознак у вітчизняній юридичній літературі не досліджувалися. Основна увага приділялася питанням правових та законодавчих дефініцій [1, 3], їх значення для удосконалення законодавства а нормативно-правового регулювання [2, 4]. Проте, саме ці та інші подібні праці вчених надали можливість виявити загальні ознаки законодавчих дефініцій безпеки та виокремити ті спеціальні ознаки, що відрізняють їх від інших законодавчих дефініцій.

3. Мета та задачі дослідження

Мета дослідження – осмислення деяких проблем розуміння та формування законодавчих дефініцій «безпеки» у загальній теорії права та вітчизняному законодавстві.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

1. Осмислити загальні ознаки легальних дефініцій безпеки в контексті їх спільності з іншими законодавчими дефініціями.

2. Визначити основні залежності та змістовну наповненість спеціальних ознак законодавчих дефініцій безпеки.

3. Окреслити основні правила формулювання законодавчих дефініцій безпеки, їх функції та умови доцільності дефінування в нормативно-правових актах.

4. Загальнотеоретична характеристика правових дефініцій безпеки

Традиційно в юридичній науці правові дефініції розглядаються в загальнонауковому аспекті як вид дефініцій взагалі, причому розрізняють:

а) визначення чи дефінування як засіб пізнання, мисленеву операцію спрямовану на виокремлення критеріїв відмінності одного об'єкта від іншого, уточнення його значення, мети тощо;

б) дефініцію як результат такого визначення – складову наукової мови, описання найбільш істотних загальних і відмінних ознак поняття про явище чи процес.

Своєрідність правових дефініцій полягає в тому, що вони на відміну від інших дефініцій так чи інакше пов'язані з правовим регулюванням і є не тільки науковими (доктринальними), але й легальними, які закріплені в текстах нормативно-правових актів, актів офіційного тлумачення норм права та правозастосування, тому в цьому випадку мова може йти як мінімум про три поняття: «правова дефініція», «нормативна дефініція», «законодавча дефініція» [5, с. 43].

Зважаючи на різноманітні підходи вчених до інтерпретації цих та інших подібних понять є сенс розглядати правові дефініції безпеки як узагальнююче поняття, що охоплює щонайменше такі їх види,

що розрізняються за зв'язками з правовим регулюванням, як: наукові чи доктринальні правові дефініції безпеки, що розробляються юридичними науками і мають опосередковану регулятивну природу, та легальні правові дефініції безпеки, які мають безпосереднє значення для правового регулювання. Серед останніх доцільно виокремлювати нормативно-правові дефініції безпеки, що сформульовані в нормативно-правових документах (законодавчі дефініції безпеки), актах офіційного нормативного тлумачення норм права (нормативно-правові інтерпретаційні дефініції безпеки) та узагальненнях судової практики (нормативно-правові дефініції безпеки як результат узагальнення судової практики); казуальні правові дефініції безпеки, що утворені та сформульовані у відповідних конкретних актах застосування норм права.

Проте навіть законодавчі дефініції безпеки не є власно нормами права як особливими правилами поведінки загального характеру. В юридичній літературі дефініції подібного роду здебільшого розглядаються як дефінітивні нормативно-правові приписи, які певним чином пов'язані з нормами права і мають «інструментальне» або основоположне (системне) значення [6, с. 19], що накладає відбиток на їх обсяг та зміст, які відповідно складають коло споріднених явищ чи процесів та ознаки, які їх характеризують. Причому зміст законодавчих дефініцій безпеки як сукупність необхідних та достатніх ознак, детермінований особливостями як дефініцій взагалі і правових дефініцій зокрема, а також місцем та призначенням останніх в правовому регулюванні, що властиві всім законодавчим дефініціям, так й безпеки як реальних явищ чи процесів, які складають обсяг цієї дефініції, тому у її змісті доцільно виокремлювати загальні та спеціальні ознаки.

До загальних відносяться ті з них які є спільними для дефініцій взагалі (загально-дефінітивні), правових дефініцій, легальних дефініцій і власно законодавчих дефініцій. Спеціальні ознаки законодавчих дефініцій безпеки на відміну від інших законодавчих дефініцій характеризують безпеку як своєрідне явище і поняття, що регулюється правом, а тим самим дозволяють відрізнити безпеку від інших подібних явищ і понять, визначити властивості безпеки як предмету правового регулювання, забезпечити єдність розуміння безпеки в процесах правотворчості, правозастосування та правореалізації норм права, що регулюють суспільні відносини у сфері безпеки тощо. Враховуючи чисельність законодавчих дефініцій безпеки подальша конкретизація спеціальних ознак можлива в їх залежності від особливостей нормативно-правових документів, в яких вони визначені, та використання в нормах права, які сформульовано в цих документах.

Проблеми ознак дефініцій, правових дефініцій, легальних дефініцій достатньо повно і в різних аспектах досліджено вченими, що дає можливість не розглядати їх в цій статті, а зосередити увагу на ознаках законодавчих дефініцій, які є загальними по відношенню до власно законодавчих дефініцій безпеки.

До ознак законодавчих дефініцій, які є загальними ознаками й власно законодавчих дефініцій безпеки, в юридичній літературі як правило відносять:

– природу як нормативно-правового припису, що є загальнообов'язковим для певного кола осіб, що діють у часі та просторі, притаманних відповідному нормативно-правовому документу;

– описання в тексті нормативно-правового документу при першому згадуванні терміну в його тексті, у примітках до статей або у вигляді окремої статті;

– інтелектуальну спрямованість на встановлення єдності в розумінні й реалізації норм права;

– зв'язок з іншими нормативно-правовими приписами;

– виокремлення та формулювання тих ознак явища або процесу, які мають суттєве значення для правового регулювання, або подання переліку елементів явища чи процесу, що складають обсяг поняття, що визначається;

– наукову обґрунтованість;

– опосередковану форму реалізації через інші нормативно-правові приписи [4, 5, с. 45, 6].

Якщо загальні ознаки законодавчих дефініцій безпеки об'єднують їх з іншими законодавчими дефініціями, то спеціальні ознаки навпаки дозволяють виокремити їх. Спеціальні ознаки законодавчих дефініцій безпеки зумовлені і характеризують особливості явищ і процесів, що відносяться до їх обсягу і мають значення для правового регулювання. Аналіз законодавчих дефініцій безпеки свідчить про те, що вони як правило побудовані за класичною схемою утворення дефініцій, а саме через виокремлення родо-видових ознак, що складають їх зміст.

Оскільки безпека є складним соціальним явищем або процесом, вона відноситься до різних родів соціальних явищ та процесів, що зумовлює й множинність різних родових ознак безпеки, що визначені в її законодавчих дефініціях, зокрема таких як: стан, заходи, відсутність, характеристика, властивість, захист, здатність, спроможність, межі, процес, діяльність, відповідність. Ці та інші родові ознаки безпеки в законодавстві не визначаються, очевидно внаслідок того, вони не мають, а тому їм не надається відмінного від загальноживаного спеціально-юридичного значення. Так, наприклад, з використанням ознаки:

– «стан» формулюють законодавчі дефініції «воєнного стану» у ст.1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (Відомості Верховної Ради, 2015, № 28, ст.250), «стану тривоги» в Інструкції з технічної експлуатації засобів охоронного призначення і організації роботи пунктів централізованого спостереження в органах, підрозділах поліції охорони, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України № 533 від 23.06.2017, «технічного стану об'єкта» в «Правилах безпеки під час експлуатації магістральних нафтопроводів», затверджених наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 110 від 23.05.2007

– «заходи» – таких дефініцій як «заходи охорони» в Інструкції про організацію службової діяльності органів поліції охорони під час виконання заходів з фізичної охорони об'єктів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України № 577 від 07.07.2017, «заходи процесуального примусу» у ст. 143 Цивільного процесуального кодексу України

(Відомості Верховної Ради України, 2004, № 40–41, 42, ст.492) та ст. 268 Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005, № 35–36, № 37, ст.446).

Видові ознаки призначені, для того, щоб в межах певного роду виокремити саме безпеку, відрізнити її від інших явищ або процесів цього роду. Так, наприклад, Повітряний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 48–49, ст. 536) у ст.1 визначає безпеку польотів як стан за якого ризик шкоди чи ушкодження обмежений до прийнятного рівня, де стан виступає як родова ознака, а обмеження ризику і шкоди – видовою. Закон України «Про ринок електричної енергії» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 27–28, ст.312) у ст. 1 дефінує безпеку постачання електричною енергією як спроможність електроенергетичної галузі забезпечувати потреби споживачів в електричній енергії відповідно вимог цього Закону, де спроможність – родова ознака, а забезпечення потреб споживачів в електричній енергії – одна з видових.

Загальні ознаки законодавчих дефініцій безпеки зумовлені функціями, що відбивають їх значення для забезпечення ефективного правового регулювання суспільних відносин сфери безпеки. В юридичній літературі висвітлено різні варіанти розуміння таких функцій, в яких по різному поєднуються функції правових та законодавчих дефініцій. Так, Т. Подорожна виокремлює дві групи функцій законодавчих дефініцій: загальні (онтологічну, гносеологічну, логічну, критичну, інформаційну, інтерпретаційну тощо) та спеціальні (системно-структурну) [7, с. 151]. О. Дашковська об'єднує ці групи і інтерпретує функції законодавчих дефініцій як: забезпечення єдності в розумінні й реалізації всіх велінь законодавця; підвищення ступеня формалізації законодавства; формування понятійного апарату системи права; упровадженні в чинне законодавство нових результатів розвитку науки, відновлення теоретичної бази законодавства [6, с. 23]. М. Дорошук акцентує увагу тільки на таких спеціальних функціях законодавчих дефініцій: викладення та закріплення на законодавчому рівні знань про певне правове явище; офіційне глумачення правового поняття; формування розуміння змісту та цілей прийняття акту законодавства; реалізація принципу змістовної визначеності правотворчої діяльності; сприяння правильному правозастосуванню щодо суспільних відносин, які регулюються відповідним нормативно-правовим актом; сприяння уникненню розбіжностей в застосуванні пов'язаних з конкретними дефініціями матеріальних та процесуальних норм права та ін. [8, с. 582]

Така своєрідність місця та призначення законодавчих дефініцій безпеки в правовому регулюванні зумовлює й відповідні вимоги до них, зокрема вони повинні: містити тільки основні (загальні та відмінні) ознаки явищ чи процесів, що формулюється, причому відмінні ознаки повинні бути властивими тільки тим явищам, що відносяться до обсягу дефініції; бути повними за обсягом, а обсяг і зміст - адекватними; не містити суперечливих тверджень та термінів, які використовуються у понятті, що визначається [9, с. 172; 10, с. 117]; бути обґрунтованими та доцільними,

спрямованими на досягнення цілей, передбачених нормами права, адекватними як об'єктивній соціальній дійсності, так й вимогам законодавчої техніки, спрямованими на задоволення потреб юридичної практики [11, с. 11; 4].

5. Результати дослідження

В текстах нормативно-правових документів термін «безпека» використовується досить часто, але підлягає дефінуванню (визначенню) у певних випадках, зокрема, коли цей термін позначає дефініцію, що: створена шляхом переосмислення загальноживаного слова або з використанням нетрадиційної лексики; формульована з допомогою слів, що занадто часто використовуються у звичайній мові і викликають множинні змістовні асоціації чи є спеціальними, іноземними; для нормативно-правового акта ця дефініція є специфічною або по-різному трактується практикою [12, с. 68, 9, с. 173, 13].

Тому для визначення доцільності формулювання тієї чи іншої законодавчої дефініції безпеки необхідно з'ясувати в якому значенні використовується термін безпека в нормативно-правовому документі: загальноживаному; спеціальному - притаманному певній галузі спеціальних знань (радіаційна, екологічна, авіаційна безпека тощо); спеціально юридичному (національна безпека).

Від особливостей формулювання законодавчої дефініції безпеки багато в чому залежить й вибір форми їх визначення як: повних, що містять сукупність необхідних і достатніх родових (загальних) та видових (відмінних) ознак; неповних, що акумулюють переважно ознаки, що відрізняють від інших; казуальних, що містять переліки явищ, які відносяться до обсягу конкретної дефініції безпеки [9, с. 172–173, 12, с. 69, 7, с. 39], причому як перерахування об'єктів, суб'єктів або дій, що становлять обсяг поняття, можуть утворювати однорідні або неоднорідні, відкриті або закриті переліки, слідувати за визначенням родового поняття або випереджати його [4, с. 137].

Окрім того законодавче визначення безпеки здійснюється й поза межами безпосереднього утво-

рення її дефініцій як: контекстуальне визначення, яке не є власно дефінуванням, оскільки зміст безпеки не розкривається у вигляді дефініції, а розкривається в контексті певної статті або нормативно-правового акту [14]; оціночне визначення, яке конкретизується суб'єктами в процесі їх реалізації [15, с. 70].

6. Висновки

1. Законодавчі дефініції безпеки є видом правових дефініцій, а тому мають загальні та спеціальні ознаки, що складають їх зміст. Загальні ознаки є спільними для законодавчих дефініцій і багато в чому залежать від їх місця та призначення в правовому регулюванні (правова природа, інтелектуальна спрямованість, зв'язок з іншими нормативно-правовими приписами, виокремлення та формулювання ознак явища, наукова обґрунтованість, опосередкована форма їх реалізації тощо).

2. Спеціальні ознаки, що переважно виокремлюються за класичним типом формулювання через визначення родо-видових ознак, детерміновані властивостями проявів безпеки в різних сферах суспільного життя, зокрема її родовими ознаками є стан, заходи, відсутність, характеристика, властивість, захист, здатність та інші, а видовими - неприпустимий або граничний ризик, загрози, радіаційний вплив, інформація, державний суверенітет, територіальна цілісність тощо.

3. Правила та вимоги до формулювання законодавчих дефініцій безпеки, їх функції та умови доцільності дефінування в нормативно-правових актах виявляються на «перехресті» загального для законодавчих дефініцій взагалі та відмінностей законодавчих дефініцій безпеки зумовлених особливостями нормативно-правового регулювання безпеки.

4. У загальнотеоретичному аспекті перспективними є подальші дослідження законодавчих дефініцій безпеки у їх співвідношенні з легальними та правовими дефініціями, правовими поняттями та теоретичними конструкціями, особливостей казуального та контекстуального визначення безпеки в нормативно-правових документах тощо.

Література

1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України (справа про постійне користування земельними ділянками) від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 // Офіційний вісник України. 2005. № 39. Ст. 2490.
2. Interinstitutional agreement of 22 December 1998 on common guidelines for the quality of drafting of Community legislation (1999/C 73/01) // Official Journal of the European Communities. 1999. Vol. 42. P. 73.
3. Хворостянкіна А. В. Дефініції в законодавчих текстах: питання теорії // Міністерство Юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_6669
4. Палашевська И. В. Юридические дефиниции: функциональные и типологические характеристики // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 2: Языкознание. 2017. Т. 16, № 3. С. 131–141. doi: <https://doi.org/10.15688/jvolsu2.2017.3.13>
5. Косович В. Правові дефініції як засіб забезпечення створення досконалих нормативно-правових актів України // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2013. Вип. 57. С. 43–52.
6. Дашковська О. Р. Правові дефініції як різновид нормативних приписів // Вісник Академії правових наук України. 2012. № 3 (70). С. 16–23.
7. Подорожна Т. С. Законодавчі дефініції: поняття, структура, функції. Львів: ПАІС, 2009. 196 с.
8. Дорошук М. З. Законодавчі дефініції понять "спеціальність" та "спеціалізація" та їх використання у нормативному

регулюванні кадрового забезпечення сфери охорони здоров'я в Україні: теоретико-правовий аналіз // Молодий вчений. 2016. № 12.1 (40). С. 581–587.

9. Кашанина Т. В. Юридическая техника: учеб. М.: Эксмо, 2007. 437 с.

10. Панько К. К. Теория и практика законотворчества в уголовном праве. М.: Юрлитинформ, 2011. 312 с.

11. Хворостянкін А. В. Визначеність законодавчих дефініцій як умова ефективного дотримання духу та букви закону // Наукові записки НУКМА. 2008. Т. 77. С. 8–12.

12. Губаева Т. В. Язык и право. Искусство владения словом в профессиональной юридической деятельности. М.: Норма: Инфра-М, 2010. 176 с.

13. Хайретдинова М. Д. Законодательная дефиниция: проблемы теории и практики: дис. ... канд. юр. наук. Нижний Новгород, 2008. 189 с.

14. Власенко Н. А. Судебные правовые дефиниции: природа, функции, основания деления и виды // Журнал российского права. 2009. № 12. С. 58–67.

15. Вопленко Н. Н., Давыдова М. Л. Правовые дефиниции в современном российском законодательстве // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. 2001. № 1. С. 64–71.

*Рекомендовано до публікації д-р юрид. наук Камінська Н. В.
Дата надходження рукопису 29.08.2018*

Тихомиров Денис Олександрович, кандидат юридичних наук, Національної академії внутрішніх справ, пл. Солом'янська, 1, м. Київ, Україна, 03035
E-mail: beleg85@gmail.com

УДК 340.13:347.155

DOI: 10.15587/2523-4153.2018.150348

ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ У ПРИВАТНО-ПУБЛІЧНОМУ ПРАВІ: КАТЕГОРІАЛЬНО-ПОНЯТІЙНЕ ПІЗНАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА

© В. А. Січевлюк

Приватно-публічна сфера у праві конституюється через істотну спільність предметів та методів тих галузей, що її утворюють. Умовно спільним предметом приватно-публічних галузей права є суспільні відносини, які виникають між фізичними особами, юридичними особами та різноманітними об'єднаннями перших та/чи других у процесі реалізації цими суб'єктами своїх персональних інтересів за рахунок публічних ресурсів та за умови дотримання публічних інтересів. Методи галузей приватно-публічного права характерні поєднанням у них імперативних та диспозитивних елементів при визначальній ролі останніх. Крім цього, галузеві норми приватно-публічного походження скріплюються у специфічну цілісність особливою системою родових принципів.

До істотних рис, загалом властивих приватно-публічній правовій суб'єктності, належить віднести, по-перше, її цілісність та структурну повноту (що означає постійну присутність у суб'єкта права відповідного обсягу приватно-публічної правоздатності, деліктоздатності та дієздатності), по-друге, внутрішню системну узгодженість (яка не передбачає домінування у приватно-публічній правовій суб'єктності якогось окремого структурного елемента), по-третє, функціонування цього правового явища переважно у форматі спеціальної правової суб'єктності і, по-четверте, різноманітність її видів (що виділяються за функціональним наповненням).

У доктринах приватно-публічних галузей права застосування понять «правоздатність» і «дієздатність» до характеристики відповідних галузевих феноменів правової суб'єктності викликає критичне відношення. Натомість, виходячи з конкретних положень галузевого законодавства пропонується використовувати більш об'ємне за змістом поняття «компетенція», що має публічно-правове походження. Поняття «деліктоздатність», не зважаючи на значимість його методологічного потенціалу, у доктринах приватно-публічного права не отримало свого адекватного визнання та дослідження.

Приватно-публічна правова суб'єктність – це специфічний рід правової суб'єктності, що властивий фізичним особам, юридичним особам та їх різноманітним частково правосуб'єктним об'єднанням, які у межах чинного правопорядку та за рахунок публічних ресурсів реалізують свої персональні інтереси

Ключові слова: приватно-публічне право, суб'єкти приватно-публічного права, категорія «правова суб'єктність», поняття «приватно-публічна правосуб'єктність»